

Fungerande kommunikationer är ett måste, fullmäktigemotion

893/08.01.00/2021

Stadsfullmäktige 20.10.2021 § 50

Ordföranden meddelade att undertecknade fullmäktigeledamöter (första undertecknare Thomas Rosenberg) före sammanträdet uttryckt önskemål om att få inlämna en så lydande motion:

Fungerande kommunikationer är ett måste

De allmänna kommunikationerna både inom Lovisa och mellan Lovisa och andra orter har blivit allt sämre, och är i dag så dåliga att de riskerar alla de satsningar som görs för att locka fler invånare till staden. De flesta av de få bussturer som går förbi Lovisa stannar dessutom enbart vid motorvägen, långt ifrån centrum.

Men det är inte bara arbetspendlarna som har problem. De som bor utanför centrum är mer eller mindre isolerade ifall de inte har egen bil. Många ungdomar har t.ex. väldiga svårigheter att ta sig tili och från skolan eller till olika fritidsintressen.

Vi kräver därför

att staden med det snaraste bör göra vad den kan för att förbättra situationen, t.ex. genom samarbete med ELY-centralen, vilket man gjort i andra kommuner. Som tillfällig nödlösning kunde man också pröva på att arrangera skjutstrafik mellan busshållplatsen vid motorvägen och centrum.

Bilaga nr 11.

Beslut:

Sedan motionen hade lämnats, remitterades den till stadsstyrelsen för beredning enligt 133 § i stadsfullmäktiges arbetsordning.

NLIN 28.11.2024 § 173

Beredning

direktören för centralen för näringsliv och infrastruktur Sari Paljakka, tfn 040 630 28 11, och koordinatör för näringslivstjänster Mari Kubin-Vidgren, tfn 040 555 3387

25 fullmäktigeledamöter med Thomas Rosenberg som första undertecknare inlämnade på stadsfullmäktiges sammanträde 20.10.2021 en fullmäktigemotion där det krävs att de allmänna kommunikationerna i Lovisa förbättras med de snaraste.

I motionen krävs det att Lovisa stad med det snaraste ska vidta konkreta åtgärder för att förbättra situationen med kollektivtrafiken, till exempel genom samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen). Som en tillfällig nödlösning föreslås att man kunde arrangera transporter mellan centrum och busshållplatsen vid motorvägen.

I fullmäktigemotionen krävs snabba åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken i Lovisa genom samarbete med NTM-centralen. Som en

tillfällig lösning föreslås transport från centrum till hållplatsen vid motorvägen (riksväg 7).

Enligt 181 § i lagen om transportservice är närings-, trafik- och miljöcentralerna samt de kommunala myndigheter som nämns i 2 momentet och de regionala myndigheter som nämns i 3 momentet behöriga vägtrafikmyndigheter. Övriga kommuner eller samkommuner får för att komplettera mobilitetstjänsterna på sitt område upphandla trafik enligt trafikavtalsförordningen med iakttagande av upphandlingslagen. Den trafik som en kommun eller samkommun upphandlar får högst i obetydlig omfattning sträcka sig utanför dess egentliga behörighetsområde. (Lagen om transportservice § 181)

En del av kollektivtrafiktjänsterna ordnas av trafikföretag som trafik på marknadsvillkor, utan offentligt stöd. Om NTM-centralen anser att kollektivtrafiktjänsterna ska ordnas så att de är tätare, säkrare, av bättre kvalitet eller förmånligare än de tjänster som kan tillhandahållas enbart på marknadsvillkor, ska myndigheten fatta ett beslut om att kollektivtrafiktjänsterna ordnas enligt EU:s trafikavtalsförordning. I praktiken innebär detta att kollektivtrafiktjänsterna konkurrensutsätts. Kollektivtrafiktjänsterna kan konkurrensutsättas med ett koncessionsavtal i enlighet med lagen om transportservice och trafikavtalsförordningen eller med en så kallad bruttomodell i enlighet med upphandlingslagen.

NTM-centralerna upphandlar kollektivtrafik som överskrider kommungränserna i samarbete med kommunerna. Den upphandlade trafiken är regelbunden kollektivtrafik som är tillgänglig för alla och som idkas på basis av ett koncessionsavtal mellan NTM-centralen och ett trafikföretag. Kommunerna kan självständigt köpa kompletterande trafik inom kommungränserna. Lovisa stad använder årligen cirka 400 000 euro för kollektivtrafik som är tillgänglig för alla.

Lovisa stad samarbetar med NTM-centralen i Nyland och med kommunerna i östra Nyland för att utveckla kollektivtrafiken bland annat genom att delta i persontrafikarbetsgrupper i Nyland. Arbetsgrupperna samlas flera gånger om året och den utvidgade arbetsgruppen två gånger om året. Utöver detta lämnar Lovisa stad in kundrespons och meddelar resultat från invånarenkäten och andra behov av ändringar i trafiken direkt till NTM-centralens experter på kollektivtrafik och till de trafikföretag som idkar trafik på marknadsvillkor.

En del av kollektivtrafiken i Lovisa idkas på marknadsvillkor, en del har upphandlats tillsammans med NTM-centralen och en del av stadens interna trafik har upphandlats direkt som en köpt tjänst.

Den rådande världssituationen har inneburit svåra ekonomiska konsekvenser för kollektivtrafiken. Coronapandemin, kriget i Ukraina och den ökade kostnadsnivån i synnerhet när det gäller bränsle har minskat antalet företagare inom branschen och försämrat trafikföretagens ekonomiska situation. Lagen om miljö- och energieffektivitetskrav vid upphandling av fordon och trafiktjänster (740/2021) försämrar ytterligare situationen för företagarna inom branschen. Elektrifierandet av bilar medför kostnader för trafikföretagen, vilket syns som höjda priser för kunden (inklusive kommunerna). Det är väldigt svårt för staden att påverka den kollektivtrafik som idkas på marknadsvillkor, och påverkande sker endast i ringa utsträckning. Det är också en utmaning att reagera på snabba förändringar i tidtabellerna.

Lovisa stad har i samarbete med NTM-centralen i Nyland upphandlat nya bussturer på sträckan (Kotka–)Lovisa–Borgå från och med hösten 2022. Med dessa nya turer försöker man framför allt tillgodose pendlingsbehovet hos personer med treskiftsarbete. Utöver detta har en del av de turer som körs av Onnibus.com ändrats så att de går via busstationen. En ny morgontur från Lovisa till Borgå via Pernå kyrkby började köra hösten 2024. Dessutom kommer Onnibus.com att lägga till några turer på sträckan Helsingfors–Lovisa–Fredrikshamn–Villmanstrand i slutet av 2024.

På grund av ringa passagerarantal skulle det inte vara ekonomiskt lönsamt att ha en enskild busslinje från centrum till hållplatsen vid motorvägsanslutningen (riksväg 7). Liknande försök har genomförts i Lovisa tidigare, och de har konstaterats vara olönsamma, eftersom den kilometerbaserade prissättningen gör att priset för enskilda biljetter blir för högt. Trafikavtalen för lokaltrafiken löper ut i juli 2025. I den nya konkurrensutsättningen har man beaktat behovet av transporter till motorvägsanslutningen (hållplats Länsikaari th E och Länsikaari th P). Lovisa stad har i konkurrensutsättningen av lokaltrafiken lagt till en färd via den västra anslutningen för en del av turerna i Valkombusslinjen, vilken både skulle betjäna de passagerare som använder hållplatserna vid motorvägsanslutningen och förbättra tillgången till tjänster i området. De slutliga rutterna och tidtabellerna fastställs i samband med avtalsförhandlingarna.

För att kollektivtrafiken i Lovisatrakten ska vara lönsam för trafikföretagen måste man satsa allt mer offentliga medel på den. Vi kan förvänta oss att kommunernas andel av både lokaltrafiken och de kollektivtrafikavtal som ingås genom gemensam upphandling kommer att öka ytterligare i framtiden och att kostnaderna för kollektivtrafik kommer att stiga. För närvarande genomförs upphandlingar av kollektivtrafik inom ramen för de anslag som beviljats.

En stor del av önskemålen och responsen gäller trafiken mellan städer, något som Lovisa stad inte har möjlighet att upphandla inom ramen för lagen. Lovisa stad för kontinuerligt diskussion med både NTM-centralen och trafikföretagen om behovet av bussturer och hur bussturerna kunde utvecklas. På basis av responsen har flera trafikförsök genomförts, men största delen av dem har tyvärr upphört efter försöksperioden på grund av ett väldigt litet användarantal.

Bilaga 104 fullmäktigemotion

Föredragning	Direktören för centralen för näringsliv och infrastruktur Sari Paljakka
Förslag	Näringslivs- och infrastrukturnämnden beslutar ge följande svar på motionen till stadsstyrelsen och vidare till stadsfullmäktige: Lovisa stad samarbetar kontinuerligt med NTM-centralen och trafikföretagen vad gäller utvecklingen och upphandlingen av kollektivtrafikturer. Lovisa stad upphandlar turer inom ramen för lagstiftningen och anslagen utgående från behov och respons. I den nu pågående konkurrensutsättningen har man tagit hänsyn till ett ökat antal turer mellan motorvägsanslutningen och centrum. Stadens möjligheter att påverka inrättandet av ekonomiskt olönsam kollektivtrafik mellan städer är beklagligtvis väldigt begränsade.
Beslut	Näringslivs- och infrastrukturnämnden beslutade ge följande svar på motionen till stadsstyrelsen och vidare till stadsfullmäktige: Lovisa stad samarbetar kontinuerligt med NTM-centralen och trafikföretagen vad gäller utvecklingen och upphandlingen av kollektivtrafikturer. Lovisa stad

upphandlar turer inom ramen för lagstiftningen och anslagen utgående från behov och respons. I den nu pågående konkurrensutsättningen har man tagit hänsyn till ett ökat antal turer mellan motorvägsanslutningen och centrum. Stadens möjligheter att påverka inrättandet av ekonomiskt olönsam kollektivtrafik mellan städer är beklagligtvis väldigt begränsade.

Fortsatt behandling

Stadsstyrelsen och vidare till stadsfullmäktige

STST 16.12.2024
947/08.01.00/2024

Bilaga
Fullmäktigemotion

Föredragning

Stadsdirektör Tomas Björkroth

Förslag

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige att de godkänner svaret på fullmäktigemotionen och att motionen inte leder till åtgärder och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut